

JUSTITSMINISTERIET

Statsrevisorernes Sekretariat
Folketinget
Christiansborg
1240 København K
Danmark

Dato: 11. oktober 2024
Dok.: 3397140

Ministerredegørelse vedrørende Rigsrevisionens beretning nr. 18/2023 om revision af statsregnskabet for 2023

Statsrevisorernes Sekretariat har ved brev af 14. august 2024 fremsendt Statsrevisorernes beretning nr. 18/2023 om revision af statsregnskabet for 2022 med en anmodning om, at jeg redegør for, hvilke initiativer beretningen giver anledning til, jf. § 18, stk. 2, i lov om revisionen af statens regnskaber m.m.

Jeg noterer mig, at Rigsrevisionen vurderer, at statsregnskabets § 11. Justitsministeriet er rigtig i alle væsentlige henseender, og at Justitsministeriet har overholdt bevillingerne i alle væsentlige henseender, bortset fra virkningerne af de forhold, der er beskrevet i erklæringens afsnit ”Grundlag for konklusion med forbehold”.

Først og fremmest skal jeg beklage, at Rigsrevisionen har været nødsaget til at tage et forbehold for rigtigheden af regnskabet for §11. Justitsministeriet. Dette er naturligvis ikke tilfredsstillende. Jeg har derfor bedt den ansvarlige myndighed om at redegøre for, hvilke initiativer kritikken har givet anledning til.

I Rigsrevisionens beretning indgår yderligere to sager på Justitsministeriets område. Jeg har også for disse to sager bedt de relevante myndigheder om at redegøre for, hvilke initiativer denne kritik har givet anledning til.

1. Indtægter fra bøder indgår i forkert regnskabsår

Det fremgår af Rigsrevisionens beretning, at Rigspolitiet ikke har sikret, at indtægter fra bøder indregnes i det korrekte regnskabsår. Konsekvensen er, at indtægter fra bøder på mindst 587 mio. kr. indgår i forkerte regnskabsår.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Jeg konstaterer, at Rigspolitiet har beklaget fejlen og taget initiativer til at minimere risikoen for, at lignende fejl gentager sig.

Rigspolitiet har her ud over oplyst, at den konkrete fejl beror på et særligt stort sagskompleks på mere end en halv mia. kr., der skulle have været bogført i regnskabsåret for 2022 og ikke i 2023, hvilket samlet set har givet anledning til Rigsrevisionens forbehold for regnskabsåret 2023 på Justitsministeriets område.

Rigspolitiet har videre oplyst, at den regnskabsmæssige fejl er opstået, fordi it-systemet, som anvendes til at registrere og opkræve bøder, er et ældre sagsbehandlingssystem, som ikke er designet til at understøtte regnskabsafleggelsen i det korrekte år. Det betyder, at systemet automatisk indregner bødeindtægter i regnskabet, når opkrævningen påbegyndes, og ikke så snart staten kan gøre krav gældende.

Jeg hæfter mig ved, at Rigspolitiet har oplyst, at fejlene med indregning i forkert regnskabsår som udgangspunkt ikke har betydning for selve opkrævningen hos politiet eller en eventuel senere inddrivelse hos Gældsstyrelsen.

For så vidt angår konkrete initiativer har Rigspolitiet oplyst, at politiet vil håndtere de regnskabstekniske problemer, som den nuværende it-understøttelse medfører, ved at undgå, at der opstår efterslæb på sagsbehandlingen – i særdeleshed omkring årsafslutningen. Derudover har Rigspolitiet oplyst, at der vil blive udarbejdet et forbedret dataudtræk af ikke-sagsbehandlede bøder, således at store sagskomplekser med væsentlig regnskabsmæssig betydning kan identificeres og håndteres i det korrekte regnskabsår.

Det er Rigspolitiets vurdering, at initiativerne med at etablere et forbedret dataoverblik sammenholdt med en løbende prioritering af store bødekrav, er en håndterbar løsning – uden en omfattende it-udvikling – som vil reducere risikoen for, at indtægter fra exceptionelt store bødekrav indregnes i det forkerte regnskabsår. Jeg forventer, at de nye initiativer kan indgå som en del af årsafslutningen i år, således denne type fejl kan undgås for regnskabet for 2024.

2. Svagheder i styringen af brugerrettigheder i flere ministerier

De fremgår videre af beretningen at Justitsministeriet, som et af 14 reviderede ministerier, har svagheder i styringen af brugerrettigheder. På Justitsministeriets område fremgår, at det ikke i tilstrækkeligt omfang kontrolleres,

hvilke brugeradgange der bliver oprettet, ændret og lukket i lønsystemerne, og at en bruger med udvidede rettigheder dermed potentielt kan oprette en brugeradgang og lukke den igen uden at blive opdaget.

Ved en beklagelig fejl har ministeriet ikke været opmærksom på, at Finansministeriet (Statens Administration) i november 2021 reviderede deres vejledning til Brugerstyring Løn, således at det i modsætning til tidligere nu bl.a. henstilles, at rollen som brugeradministrator varetages af en person, som ikke er løn- eller HR-medarbejder. Derudover anbefales det, at rollerne som henholdsvis bestiller, kontrollant og brugeradministrator er fordelt på tre forskellige personer.

Jeg kan oplyse, at ministeriet i april 2024 har foretaget ændringer i brugerstyringen med henblik på at følge de ændrede anbefalinger i vejledningen. Rollen som brugeradministrator er derfor blevet fjernet fra den HR-medarbejder, som hidtil har varetaget denne, og er i stedet tildelt en medarbejder, som hverken er løn- eller HR-medarbejder. Herudover er rollerne som bestiller og kontrollant nu fordelt på to personer. Rollerne i lønsystemet for Justitsministeriets Løn-fællesskab er dermed fordelt i overensstemmelse med Finansministeriet vejledning.

Det fremgår videre af beretningen, at Justitsministeriet mangler funktionsadskillelse, idet en bruger i Datatilsynet siden marts 2023 og frem til februar 2024, har haft adgang til uberettiget at oprette og udbetale løn til sig selv og andre. Datatilsynet har oplyst, at fejlen skyldes, at den pågældende medarbejder har haft en dobbeltrolle som både HR-løn Ekspert og HR-Løn Kontrollant. Rollen som HR-Løn Ekspert er nu slettet. Datatilsynet har endvidere oplyst, at man har foretaget en kontrol af, om medarbejderen har godkendt egne inddatarapporter i perioden. Datatilsynet har konstateret, at dette ikke er tilfældet.

3. Mangler i it-styringen

Endelig fremgår det, at fire reviderede ministerier har mangler i deres styring af it-sikkerheden i forretningskritiske systemer. På Justitsministeriets område er der tale om et it-system hos politiet.

Det fremgår *for det første*, at Justitsministeriet ikke har en opdateret og ledesgodkendt risikovurdering af det pågældende system. Rigspolitiet oplyser hertil, at man har nedsat en tværgående arbejdsgruppe, som har til

formål at udarbejde en risikovurdering af it-systemet. Rigspolitiet forventer at færdiggøre risikovurderingen ved udgangen af fjerde kvartal 2024.

Det fremgår *for det andet*, at Justitsministeriet ikke har sikret en tilstrækkelig plan for reetablering eller backup og test af det reviderede system. Rigspolitiet har oplyst, at de nu har foretaget de første backup og test af backup af databasen for systemet. Derudover har Rigspolitiet nedsat en arbejdsgruppe, som har til formål at udarbejde en proces for backup og test af backup i forbindelse med årshjulsaktiviteter for systemet. Det forventes, at arbejdsgruppen vil være færdig med arbejdet i 4. kvartal 2024.

Rigspolitiet har desuden primo 2024 implementeret en proces, hvor systemets database sikkerhedsopdateres hver måned, og at der løbende implementeres sikkerhedsopdateringer af systemet, så snart disse lanceres af leverandøren. Derudover har Rigspolitiet drøftet nødprocedurer med Statens Administration efter overdragelsen af regnskabsopgaver i 2023 med henblik på at aftale en hensigtsmæssig procedure samt søge inspiration fra andre statslige kunder. Nødproceduren for it-systemet er udarbejdet og trådte i kraft i 2. kvartal 2024.

Det fremgår *for det tredje*, at Justitsministeriet har mangler i kontrollen af tildelte rettigheder til teknisk personale. Rigspolitiet har oplyst, at man arbejder med at efterleve Rigsrevisionens anbefalinger samt at efterlevelsen af gældende retningslinjer for tildeling af privilegerede rettigheder er blevet skærpet. Rigspolitiet har derudover indarbejdet en regelmæssig og dokumenteret tilsynsproces af privilegerede adgangsrettigheder i årshjulet for systemet. Den første årshjulskontrol forventes afsluttet i 3. kvartal 2024.

For det fjerde fremgår, at Justitsministeriet har mangler ift. regelmæssig gennemgang og beskyttelse af logs. Rigspolitiet har hertil oplyst, at man har taget Rigsrevisionens anbefalinger vedr. beskyttelse af logs til efterretning og har sat log-håndtering og gennemgang ind i årshjulet for det pågældende it-system. Derudover har Rigspolitiet besluttet at it-systemet skal have sin eget logningsopsætning for at sikre beskyttelsen af loggen og har på den baggrund nedsat en arbejdsgruppe, som skal udarbejde en logningsstrategi for systemet. Dette arbejde er pågående og forventes afsluttet i 4. kvartal 2024, hvorefter den første gennemgang af database-loggen vil blive gennemført.

For det femte fremgår, at der er mangler i styringen af it-sikkerheden i Justitsministeriet, vedrørende bl.a. adgangsstyring og et datacenter, der er sårbart over for bl.a. indtrængende vand. Det fremgår, at dette også tidligere har været kritiseret af Rigsrevisionen.

Rigspolitiet oplyser, at Rigspolitiet, særligt siden 2018, løbende har indført en række tiltag for at forbedre situationen og der er stadig initiativer i gang. Disse lokale mitigerende tiltag har forhindret kritiske driftsudfordringer omkring politiets datacentre ved strømafbrydelser, skybrud mv. og bedre overvågning, alarmering og beredskab understøtter en effektiv håndtering, skulle noget pludseligt og uventet opstå. Sideløbende med de mitigerende tiltag, er der etableret et nyt og moderniseret datacenter-setup, og en lang række af politiets fagsystemer er allerede migreret dertil, hvorfor risikoen for nedbrud er mindsket. Arbejdet med at migrere politiets fagsystemer pågår og forventes afsluttet i løbet af 2025.

Derudover har Rigspolitiet udarbejdet en ny proces for tildeling af adgange til medarbejdere og foretaget en oprydning i eksisterende adgange, samt implementeret et halvårligt tilsyn med adgangskontrollen, som sidst blev gennemført i august 2024.

En kopi af dette brev er fremsendt elektronisk til Rigsrevisionen.

Med venlig hilsen

Peter Hummelgaard